
Frittalende, stillfaren og solidarisk

INTERVJU

TORI FLAATTEN HALVORSEN

tori.f.halvorsen@gmail.com

Nikolas Johnsgaard har ikke mye pent å si om medisinstudiet i Pécs i Ungarn. Nitidige notater som han samlet på en nettside, hjalp både ham selv og mang en legestudent i Øst-Europa.

Foto: Marie von Krogh

Turnuslegen Nikolas Johnsgaard er sjeleglad for å være ferdig med studiene i Pécs i Ungarn. Storfnøyd med LIS1-tiden på sykehuset i Stavanger, fortsetter han snart på Orstad legesenter. Det er likevel ikke legelivet i Norge som er samtaletemaet når han i olabukse, t-skjorte og en bredstripet skjorte møter meg rett utenfor Stavanger der han har kjøpt seg egen leilighet. Intervjuet skal handle om nettsiden der han deler egne notater fra forelesninger samt erfaringer fra opp- og nedturer på eksamen og studiehverdagen i Pécs.

Innsatsen Nikolas har gjort og fortsatt gjør for å hjelpe studenter gjennom harde og konservative medisinstudier i Øst-Europa, kunne han med all sannsynlighet ha gjort store penger på. Men penger er ikke drivkraften. Nettsiden er derfor åpen for alle – gratis. Den stillfarne opphavsmannen benytter kun fornavnet når han skriver. Poenget er åpenbart ikke å bli verken kjent eller anerkjent. Siden begynnelsen av mars 2018 har nettsiden hatt nesten en million besøkende og over seks millioner treff. Tallene må bety at langt flere enn studenter leser nettsiden hans.

– Jeg brøt ned komplisert fagstoff til små biter slik at jeg kunne sette det sammen på en mer forståelig måte, forteller han. Selv strøk han på andreåret på studiet, det vil si første året i Pécs. Syv år ble nødvendig for å klare å komme seg gjennom hele studiet.

«Jeg brøt ned komplisert fagstoff til små biter slik at jeg kunne sette det sammen på en mer forståelig måte»

Det startet med at Nikolas godhjertet ga bort notatene sine til medstudenter. De ga tilbakemelding om at det var lettere å forstå stoffet via notatene hans enn fra seminarer og forelesninger på universitetet.

– Det var hyggelig og oppmuntrende, forteller opphavsmannen til nettsiden www.greek.doctor. Han virker blottet for konkurranseinstinkt. Uredd og ærlig er han også. I fjor høst la Nikolas ut en utførlig evaluering – eller regelrett slakt – av studiet i Pécs.

– Jeg mener at man må si ifra og advare andre mot å starte på et studie som ikke holder mål. 80 % av kullet som startet sammen med meg, strøk minst én gang på førsteåret i Pécs. Noen reiste hjem eller begynte på andre studiesteder. Av dem som fullførte sammen med meg, hadde 70 % brukt minst ett år ekstra for å fullføre studiet. Vi som valgte å bli værende trass i at vi brukte lengre tid, vennet oss til forholdene. Det krevde mye.

Starten på nettsiden

– Hvordan kom ideen om å samle egne notater til en nettside?

– Å dele faglige notater har mange gjort før meg. Det var det behov for, ettersom undervisningen var generelt altfor teoretisk og detaljfokusert, dels utdatert og lite pedagogisk lagt fram av professorene. Det skapte en felles frustrasjon som holdt oss studenter sammen, både sosialt og faglig. Da det ble for mye jobb for meg å sende notatene til dem som ønsket disse, bestemte jeg meg for å samle alt på en nettside. Alle kunne plukke det de trengte, og jeg kunne få tilbakemeldinger for så å rette opp feil. Jeg skrev på engelsk, ettersom forelesningene var på engelsk og medstudentene kom fra hele verden. Det internasjonale miljøet er et stort pluss ved det å studere utenlands. Muligheten til å møte fantastiske mennesker fra fjerne deler av verden var for meg det beste med å studere i Pécs.

«Jeg mener at man må si ifra og advare andre mot å starte på et studie som ikke holder mål»

– Men hvorfor navnet greekdoctor?

– Faren min er gresk. Jeg syns rett og slett greekdoctor klinger bedre enn alternativet norwegiandocor. Min greske familie er stolte av nettsiden, smiler Nikolas, som er oppvokst på Skedsmokorset. Bortsett fra mange ferieturer til Hellas, hadde han reist lite før studietiden i Ungarn. Han er åpen om at det var utfordrende å reise ut av Norge for å studere. Karakterene i språk og samfunnsfag var ikke gode nok til å komme inn på studier her hjemme. Han ville prøve Tyskland, men bestod ikke tysk språktest – noe han selv mener skyldtes latskap.

Moren, som er lege, har alltid vært opptatt av at barna selv skulle styre sine livsvalg. Nikolas bestemte yrkesvalget etter en ferieopplevelse der lillebroren hadde ørebetennelse og skrek av smerte. Alternativet ble Bjørknes Høyskole (nå kalt Oslo Nye Høyskole) som et første studieår før medisinstudiet fortsatte i Pécs (medisin 1 + 5). Kvaliteten på studiemodellen i Ungarn sjekket han ikke opp.

Samhold og psykososial støtte

– Jeg er en ganske trygghetssøkende og introvert person. I et friår etter videregående underviste jeg realfag på samme skole som jeg selv hadde gått på. Det var sykt gøy å kunne forenkle og formidle kunnskap på en slik måte at elevene forstod fagene de holdt på med. Det er nok noe av grunnen til at jeg ble så gira av å gjøre dette også i Ungarn.

På medisinstudiet i Pécs er det over 100 eksamener. Nikolas la ut notater til de fleste av de store fagene. Notatene hjalp ham når han selv tok eksamen, men arbeidet tok tid.

Foto: Marie von Krogh

– I en periode ble jeg daglig sittende igjen flere timer ekstra for at notatene skulle bli best mulig. Da fortalte en venn at jeg så helt ødelagt ut. Det var en vekker for meg. Samholdet i «Pécs-familien» var virkelig fint, selv om vi kunne ha støttet hverandre enda mer. At det fantes psykososial hjelp å få, var bra. Samtaler med sjømannspresten Hilde Sirnes var viktig for flere. Selv benyttet jeg meg av en engelskspråklig ungarsk psykolog, og muligheten Association of Norwegian Students Abroad har for nettbasert terapi hos norske psykologer var et godt supplement for andre. Slike tilbud trenger man når studiet er så tøft samtidig som man lever i en annen kultur enn hjemme. Mange av studentene ble deprimerte underveis.

Røffe forhold utenfor og innenfor campus

– Du beskriver på nettsiden at det var en del rasistiske og sexistiske uttalelser ikke bare i samfunnet i Ungarn, men også inne på universitetet?

– Jeg opplevde det ikke selv, men jeg er jo en privilegert hvit mann fra Norge. Det var sjokkerende å se at norske venner med bakgrunn fra Kurdistan og Sri Lanka ble behandlet dårlig grunnet utseendet. Noen av de kvinnelige medstudentene fikk også ugreie kommentarer. En venninne som stilte i en absolutt sømmelig kjole på eksamen, ble av eksaminator fortalt at hun neste gang ikke skulle kle seg som en hore. Hun bestod heldigvis eksamen likevel. Andre fikk kommentarer om at kvinner burde gå tilbake til kjøkkenbenken. Diskriminering ble derfor viktig å ta med på evalueringen som jeg har publisert på greekdoctor. Vi måtte rett og slett bli ekstremt hardhudet for å klare studiet.

«En venninne som stilte i en absolutt sømmelig kjole på eksamen, ble av eksaminator fortalt at hun neste gang ikke skulle kle seg som en hore»

– Tror du at det du har vært igjennom, har gjort at du har mindre omsorgsevne overfor pasientene dine?

Nikolas stopper opp og tenker før han svarer:

– Neida, jeg har nok opprettholdt omsorgsevnen.

– Har du fått reaksjoner på evalueringen fra Universitetet i Pécs?

– Nei, men det er en som beskriver seg som professor og en som lærer, som har støttet evalueringen min ved å kommentere denne direkte inne på nettsiden. De oppgir ikke navn, men skriver på typisk ungarsk-engelsk, forteller Nikolas, som ikke vil være skråsikker på at det faktisk er ansatte på universitetet som har postet dette.

– Legger du ut alt av kommentarer du får inn på nettsiden?

– Selvfølgelig. Mange er enige med mine utsagn og meninger om studiet, men noen mener det er for subjektivt og at jeg selv ikke jobbet hardt nok. Andre skriver at bygningene ikke er så trange, slitte og lite egnet som jeg har beskrevet. Det siste stemmer – de har bygget nye bygninger, men de gamle skal fortsatt brukes.

Nylig ble Nikolas oppsøkt av en professor ved universitetet som vet hvem han er og som liker det han har gjort. Han fortalte at universitetet har vanskeligheter med å få skikkelige, detaljerte tilbakemeldinger på erfaringene til medisinstudenter i Pécs, da de opplever problemer med å nå ut til dem. Universitetet gjennomfører nå en studie for å samle tilbakemeldinger fra studentene, og Nikolas har vært med på å dele spørreundersøkelsen.

– Jeg støtter alle arenaer man har til å kunne gi tilbakemeldinger på studiet, oppsummerer Nikolas.

Stor jobb uten inntekt

– Har du tenkt på at du kunne tjent penger på den store jobben du har gjort og fortsatt gjør?

– På et tidlig tidspunkt oppfordret jeg dem som brukte nettsiden til å sende penger for å betale de få utgiftene til domenet og serveren som jeg har. Men da jeg så at det bare var mine venner som betalte, syntes jeg det ble kleint. En annen gang åpnet jeg opp for reklame fra Google slik andre nettsider har, men det fungerte dårlig. Jeg ville heller benytte den ledige plassen til å legge ut logoer, flagg og hashtags til organisasjoner som jobber mot urettferdighet i verden. Erfaringer som noen av mine medstudenter opplevde, gjorde inntrykk. Jeg valgte å vise støtte til de skeive, mennesker i Palestina samt arbeidet mot urettmessige forhold i Iran og krigen i Ukraina.

- Hva med legemiddelindustrien, kanskje de ville ha ønsket annonseplass på en nettside med opp mot 1 000 besøk per dag av fremadstormende legestudenter og leger i hele verden?
- Det har jeg aldri tenkt på. Det er ikke det som motiverer meg. Jeg har hatt stor glede av å kunne hjelpe andre til å forstå viktige sammenhenger innenfor medisinen. Å høre at studenter på eksamen refererer til kunnskap funnet på greekdoctor, er gøy. Slik har professorene måttet forholde seg til det jeg har gjort, men uten å kontakte meg. Jeg vet at de vet hvem jeg er. Min person er ikke viktig. Jeg er ganske privat av meg. Mest sannsynlig vet ingen på sykehuset i Stavanger at jeg driver med dette, forteller Nikolas, som fortsatt oppdaterer nettsiden. Han legger til ny kunnskap og endrer fortløpende når han blir gjort oppmerksom på uklarheter eller feil.
- Det hender at jeg selv bruker greekdoctor som et oppslagsverk. Det er litt komisk når andre stadig husker ting fra nettsiden som jeg selv har glemt, ler Nikolas, som hevder at han har dårlig hukommelse.

«Det er litt komisk når andre stadig husker ting fra nettsiden som jeg selv har glemt»

Per nå er innholdet på nettsiden presentert slik studieplanen er lagt opp. Nikolas har et mål om å reorganisere etter mal fra Wikipedia, men uten kildehenvisninger.

- Jeg er klar på at jeg ikke er ansvarlig for feil. Det er jo opplagt ut fra hvordan siden har blitt til. Spørsmål fra brukere som ønsker seg forsikringer om at de vil stå på eksamen hvis de kan det som står i notatene mine, er faktisk litt irriterende. Det kan jeg jo selvfølgelig ikke gi dem.

Framtiden som lege

- Opplever du at det er store forskjeller på deg og nyutdannede leger fra norske eller andre universiteter?
- I starten ja, men det jevnet seg fort ut. De vanligste problemstillingene i klinikken kan de norskutdannede bedre. Det samme gjelder praktiske ferdigheter. Heldigvis gjennomførte jeg mye av de praktiske delene av studiene i Norge. Selv om disse egentlig fungerer mer som hospitering uten egentlig aktiv oppfølging, utlignet det mange av forskjellene mellom meg og turnuslegene som har hatt mye mer praksis underveis.

Nikolas Jostein Metirtikas Johnsgaard

Født i 1995 i Bodø, oppvokst på Skedsmokorset

Lærer, Skedsmo videregående skole, 2014–15

Første år av medisinstudiet ved Bjørknes Høyskole, som en del av 1 + 5 programmet, 2015–16

Cand.med., University of Pécs Medical School, 2022

Medisinstudent med lisens og lege før turnus ved Hjertemedisinsk avdeling, Akershus universitetssykehus, 2021 og 2022

LIS1-lege, Stavanger universitetssjukehus, 2022–23 og Orstad legesenter fra 2023

Forfatter av greekdoctor.com, 2018–d.d.

Ikke-europeiske studenter i Pécs blir nektet å ha praksis i hjemlandet sitt. De må derfor lære seg de praktiske ferdighetene på sykehus i Ungarn. Der kan de treffe klinikere som ikke kan eller ikke gidder å oversette til engelsk. Det erfarte jeg, da jeg ikke fikk praksis på barneavdeling i Norge. Slikt er ikke bra.

– Vil du fortsette å formidle fagkunnskap til kollegaer?

– Etter hvert har jeg lyst til å ta doktorgrad, slik at jeg kan undervise for medisinstudenter, men først vil jeg satse på indremedisin. Infeksjonsmedisin kan for eksempel gi meg ekstra mulighet for å reise ut med Leger Uten Grenser eller noe tilsvarende. Vi har det godt i Norge. Takknemligheten for det mangler ofte, ikke minst blant leger, som stadig vil ha mer. Tenk, jeg har hatt mulighet til å kjøpe meg en leilighet rett etter studiet. Den muligheten er det mange som ikke har, avslutter Nikolas.

Artikkelen er sist oppdatert 1.8.2023.

Publisert: 17. juli 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0390

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 29. mars 2026.